

Nöron Ağları ve Uygulamaları – Ödev 1 (Hesaplamalar program kullanmadan yapılacaktır.) (Teslim tarihi en geç 5 Aralık 2023 saat 09.00’dır.)

- 1) Tek nöronlu bir ağda Hebb öğrenme kuralının 4 adımını gerçekleştiriniz.
 $W^1 = [-1 \ 1]^T$ ilk adım başlangıç ağırlık vektörüdür.

$\alpha=1$ öğrenme sabiti , $\lambda=1$

Girişler: $x_1=[-2 \ 1]^T$, $x_2=[1 \ 0]^T$, $x_3=[3 \ 2]^T$, $x_4=[-1 \ 1]^T$

a) Bipolar sürekli $f(u) = \frac{2}{1 + \exp(-\lambda u)} - 1$

b) Bipolar binary $f(u) = \text{sgn}(u) = \begin{cases} +1 & , \ u > 0 \\ -1 & , \ u < 0 \end{cases}$

için son ağırlıkları bulunuz.

2) $f(u)=\text{sgn}(u)$, $\alpha=1$ ve başlangıç ağırlıkları $w^1 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$, ve iki eğitime çifti

$$\left(x_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}, d_1 = -1 \right), \left(x_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ -1 \end{bmatrix}, d_2 = 1 \right)$$

ile belirlenen data için Perceptron öğrenme kuralını gerçekleştiriniz. Bir satırda iki doğru cevap oluncaya kadar (x_1, d_1) , (x_2, d_2) eğitime işlemi tekrarlayınız ve eğitime süresince elde edilen u^k değerlerini listeleyniz.

- 3) Tek nöronlu bir ağ, $f(u)=\text{sgn}(u)$ ve aşağıdaki eğitime çiftleri kullanılarak eğitilmiştir.

$$\left(x_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ -2 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}, d_1 = -1 \right), \left(x_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix}, d_2 = 1 \right), \left(x_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ -3 \\ -2 \end{bmatrix}, d_3 = -1 \right)$$

perceptron kuralı kullanılarak elde edilen son ağırlıklar;

$$w^4 = [3 \ 2 \ 6 \ 1]^T$$

Her adımda, $\alpha = 1$ için düzeltme yapıldıysa;

- a) Eğitimi geri-izleme(back tracking) yoluyla w^3 , w^2 , w^1 ağırlıklarını bulunuz.
b) (x_1, d_1) , (x_2, d_2) , (x_3, d_3) dizisini yeniden kullanarak eğitimin 4, 5 ve 6. adımlarında elde edilen w^5 , w^6 , w^7 ağırlıklarını belirleyiniz.

- 4) $\lambda=1$ ve $\alpha=0,25$ için delta öğrenme kuralını kullanarak iki eğitim adımı yürütünüz. Aşağıdaki data çiftleri ile ağı eğitiniz.

$$\left(x_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, d_1 = -1 \right), \left(x_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix}, d_2 = 1 \right)$$

Başlangıç ağırlıkları: $W^1 = [1 \ 0 \ 1]^T$

(ipucu: $f(u) = \frac{2}{1 + \exp(-\lambda u)} - 1$ ve $f'(u) = \frac{1}{2}(1 - y^2)$ kullanın)

- 5) 4. sorudaki ağ ve aynı eğitim datası için Widrow-Hoff öğrenme kuralını kullanarak iki eğitim adımı yürütünüz.

- 6) Üç bipolar binary nöronlu bir recurrent (kendini yenileyen) ağ, sadece tek bir eğitim adımında, tek bir bipolar binary giriş vektörüyle korelasyon öğrenme kuralı kullanılarak eğitilmiştir. Eğitim, $\alpha=1$ için $W^0=0$ 'da başlatılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen ağırlık

matrisi $W = \begin{bmatrix} 1 & -1 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ dir. Eğitim için kullanılan x ve d vektörlerini bulunuz. (iki

farklı cevap vardır.)

Nöron Ağları ve Uygulamaları – Ödev 2 (E-posta ile teslim tarihi en geç 12 Aralık 2023 saat 09.00'a kadardır. E-posta ile gönderildikten sonra Arş. Gör. Özden NİYAZ'a bilgisayar üzerinde gösterimi yapılmalıdır.)

Maximum altı girişli tek bir nöronun ağırlıklarını eğitebilecek bir program yazarak öğrenme algoritmalarını gerçekleyiniz. Program, kullanıcının öğrenme kuralını, aktivasyon fonksiyonunun tipini, λ 'yı (gerekliyse), eğitim datasını ve belirlenen sayıda eğitim adımının yürütülmesini belirlemesine izin vermelidir. Kurallar: Hebb, Perceptron, Delta, Widrow-Hoff. 1. ödevdeki problem 1, 2, 4 ve 5 için programınızı kontrol ediniz.